

Aan de Bijzondere Ondernemingsraad van de Gemeente West Betuwe
t.a.v. de voorzitter mevrouw Susan Timmermans
Kuipershof 2
4191 KH Geldermalsen

Per e-mail: Susan.Timmermans@WestBetuwe.nl

Bilthoven, 5 maart 2019

Onderwerp: aangepast advies inzake ontvlechtingskosten odr

Geachte voorzitter, beste leden van de Ondernemingsraad,

Op jullie verzoek zenden wij jullie ons advies van 29 november 2018 inzake de ontvlechtingskosten voor het terughalen van taken van de odr naar West Betuwe opnieuw aan jullie. Dit keer aangevuld met financiële informatie / argumentatie, die in de eerdere versie -vanwege de aan jullie en ons opgelegde geheimhouding- niet mocht worden opgenomen.

Met vriendelijke groet,

Adviesbureau ATIM

Drs. Michiel Groenevelt RC
Bedrijfseconomisch adviseur

Mr. Remco Bronsgeest
juridisch adviseur

Aan de Bijzondere Ondernemingsraad van West Betuwe,

Op woensdag 14 november jongstleden hebben wij, te weten de leden van de BOR en ondergetekenden, een gesprek gehad met de implementatiemanager a.i. VTH-bouwtaken West Betuwe. Deze medewerker van de gemeente Geldermalsen is tevens door de stuurgroep West Betuwe gevraagd om, samen met de directeur van de ODR te komen met een financiële oplossing voor het terughalen van een aantal aan de ODR toegewezen VTH-taken. Tijdens ons gezamenlijk gesprek heeft de implementatiemanager a.i. VTH-bouwtaken West Betuwe een toelichting gegeven op de wijze waarop de financiële oplossing tot stand is gekomen.

Status ODR

De Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) is een gemeenschappelijke regeling waar een tiental gemeenten, waaronder de gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal, enkele verplichte en niet-verplichte VTH-taken hebben ondergebracht. Deze gemeenten hebben bij de oprichting hun VTH-taken ondergebracht bij de ODR. De gemeenten Geldermalsen en Neerijnen hebben eveneens hun niet verplichte VTH-bouwtaken ondergebracht bij de ODR. De drie gemeenten zullen na 1 januari 2019 als één gemeente deel blijven uitmaken van deze gemeenschappelijke regeling.

Fusiegemeenten hebben de wens om de niet verplichte VTH-taken zelf uit te voeren

De gemeenten Neerijnen, Lingewaal en Geldermalsen willen met ingang van 1 januari 2019 fuseren tot de gemeente West Betuwe. De nieuw te vormen gemeente West Betuwe heeft de wens om een aantal niet verplichte VTH-bouwtaken in de toekomst zelf uit te gaan voeren. Vanwege het feit dat de verplichte VTH-taken in de toekomst door de ODR uitgevoerd zullen blijven worden, ontstaat er een situatie waarin de gemeenschappelijke regeling deels moet worden ontvlochten (de niet verplichte VTH-bouwtaken zullen worden teruggehaald).

Nieuwe juridische situatie: West Betuwe blijft deelnemer ODR, schade dient redelijk te zijn

In de GR staat dat in de situatie van gedeeltelijke ontvlochten van de gemeenschappelijke regeling het AB van deze gemeenschappelijke regeling de voorwaarden bepaalt waaronder de taken gedeeltelijk kunnen worden teruggehaald. Deze voorwaarden dienen conform vaste jurisprudentie redelijk en billijk te zijn. Concreet houdt dit in dat uitsluitend schade die het rechtstreeks gevolg is van het besluit tot het terughalen van de niet verplichte VTH-taken - en niet vermijdbaar is - mogen worden vergoed. Schade die kan worden voorkomen valt hier dus niet onder. Uitgangspunt is immers dat de overige deelnemende gemeenten en de ODR geen schade mogen lijden van een ontvlochten, maar er ook niet op mogen verdienen.

De vraag die hier gesteld moet worden is wat in deze situatie een redelijk en billijk schadebedrag is. Er is immers in casu geen sprake is van terugtreden uit een gemeenschappelijke regeling, maar van het gedeeltelijk terughalen van taken. De gemeente West Betuwe blijft ook in de toekomst deelnemer in de ODR. Het ligt in de lijn der verwachting dat er door partijen zou zijn gewerkt aan het bepalen van de reële schade, waarbij partijen er niet op achteruit gaan, maar er ook niet beter van worden. Kortom, een nette oplossing voor alle partijen.

Begrote ontvlochtingskosten

Het resultaat van het hiervoor aangehaalde overleg – door de implementatiemanager a.i. VTH-bouwtaken West Betuwe consequent aangeduid als onderhandeling - is dat de ontvlochten circa EUR 3,5 mln. zal kosten.

Het bedrag van 3,5 miljoen is als volgt opgebouwd:

Frictiekosten personeel 65%

Ontvlochten overheadkosten 30%

Eenmalige kosten ca. 5%.

De frictiekosten personeel is de resultante van de in de begroting van de ODR afgesproken kostprijs, vermenigvuldigd met het aantal fte dat gedurende drie jaar wordt ingezet om de weggevallen taken uit te voeren. Om het resultaat ogenschijnlijk op een faire manier naar beneden aan te passen, wordt een correctiefactor toegepast van 65%: $16 \text{ fte} \times 70.000 \text{ per jaar} \times 3 \text{ jaar} \times 0,65 = \text{EUR } 2,2 \text{ mln.}$

De ontvlechting van de overheadkosten ODR wordt op een vergelijkbare ogenschijnlijk faire manier berekend. Overigens is het uitgangspunt bij het bepalen van de overheadkosten de DVO's (Dienstverleningsovereenkomsten) die door de ODR en de drie (voormalige) gemeenten zijn afgesloten.

Opmerkingen bij het 'onderhandelingsresultaat'

Zoals gezegd dient in casu te worden gekeken of het 'onderhandelingsresultaat', of liever gezegd het bedrag dat in onderling overleg is bepaald, redelijk en billijk is. Een zeer groot deel bestaat uit zogenaamde 'frictiekosten personeel'. Dit zou – om aan het criterium van redelijkheid en billijkheid te voldoen - schade moeten zijn die rechtstreeks voortvloeit uit het terug halen van taken en die niet vermijdbaar is. Dit in acht nemend is het opmerkelijk om te constateren dat de 'onderhandelaar' van de gemeente West-Betuwe spreekt over frictiekosten personeel. Het is immers de wens van de gemeente West Betuwe om het personeel dat de taken op dit moment uitvoert bij de ODR, terug te nemen. Het schadebedrag inzake de frictiekosten personeel kan zo goed als volledig worden beperkt als de ODR zou meewerken aan de overgang van personeel zoals de drie gemeenten ook hebben meegewerkt aan overgang van personeel bij de start van de ODR. Derhalve zijn deze kosten nagenoeg volledig vermijdbaar en geen rechtstreeks gevolg van het terughalen van taken, maar meer het gevolg van een onwillige houding van de ODR. Daarnaast is bij het bepalen van de frictiekosten personeel geen rekening gehouden met het feit dat de ODR moeite heeft om nieuw personeel aan te trekken en bovendien gebruik maakt van een grote flexibele arbeidsschil. Dit zou uiteraard bij het bepalen van de schade moeten worden meegenomen. Dit is niet gebeurd met argumenten die ons inziens juridisch niet houdbaar zijn.

Onze conclusie is dat er als gevolg van de ontvlechting (nagenoeg) geen schade op het vlak van 'frictiekosten personeel' zal worden geleden door de ODR. Wellicht ten overvloede, uit de signalen die de BOR hebben bereikt blijkt dat het merendeel van de betrokken medewerkers graag bereid is om de overstap te maken naar West Betuwe.

Bij de ontvlechting van de overheadkosten ODR kan een vergelijkbare opmerking worden gemaakt. Het lijkt erop dat niet is gekeken naar de werkelijke schade die ontstaat als gevolg van de ontvlechting. Uit informatie die bij de BOR bekend is, blijkt dat alle DVO's tijdig zijn opgezegd met ingang van 1 januari 2020.

Hiervoor is reeds opgemerkt dat het gros van de overheadkosten is berekend op basis van de actuele DVO's / werkprogramma's. De conclusie kan niet anders zijn dan dat de overheadkosten die ontstaan als gevolg van een gedeeltelijke ontvlechting nagenoeg nihil zijn. Het kan echter zijn dat m.b.t. een aantal kostenposten het niet mogelijk is om deze op korte termijn te verlagen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan huisvestingskosten of kosten van de directie. Dat hiervoor betaald moet worden is een redelijk uitgangspunt. Echter, ook hier moet dan de schade worden vastgesteld in plaats van dat onredelijke uitgangspunten worden gehanteerd.

Tenslotte willen we hier ten overvloede de opmerking maken dat het kenmerk van DVO's is dat deze zijn gebaseerd op het gebruik van een dienst. Op het moment dat er minder wordt afgenomen, zal er ook minder in rekening worden gebracht. Hier is – op basis van de bij ons bekende gegevens - bij het bepalen van het onderhandelingsresultaat geen rekening mee gehouden.

Conclusie

De begrote ontvlechtingskosten van EUR 3,5 mln zijn ontstaan als gevolg van een (ongelijkwaardige) 'onderhandeling', waarbij - op basis van de bij ons bekende gegevens - de stellige indruk bestaat dat er is toegewerkt naar een zo hoog mogelijk onderhandelingsresultaat in plaats van een 'fair schadebedrag'. Wij vragen ons af of het mandaat van de onderhandelaar van West Betuwe vooraf helder is bepaald. De keuze om te onderhandelen in plaats van een reëel schadebedrag te berekenen begrijpen we, vanuit de eerdere denkrichting van de Stuurgroep om de niet verplichte VTH-taken terug te halen, in het geheel niet. Het is immers veel redelijker dat een reëel schadebedrag wordt bepaald in plaats van een onderhandeling te beginnen waarbij uitgangspunten en aannames worden gehanteerd die niets van doen hebben met het bepalen van de reële schade. Los van de vraag waarom een deelnemer van een GR moet onderhandelen met haar 'eigen' GR-directie om de schade te bepalen, is het resultaat niet of weinig gebaseerd op de onderliggende bedrijfseconomische en juridische waarheid. Er is immers niet op een neutrale manier gekeken naar de werkelijke schade die zal ontstaan als gevolg van de gedeeltelijke ontvlechting. Het resultaat is dat de andere deelnemers van de GR zullen worden bevoordeeld in het geval West Betuwe akkoord zou gaan met het betalen van de berekende ontvlechtingskosten, hetgeen niet redelijk is.

Tot slot

Wij zijn bereid een mondelinge toelichting te geven op onze bevindingen aan het West Betuwe Beraad mits de opgelegde geheimhouding hier niet aan in de weg staat, dan wel, door de bestuurder/directeur en de Stuurgroep voor deze situatie zal worden opgeheven.

Met vriendelijke groet,

Adviesbureau Atim
Drs. Michiel Groenevelt RC
Bedrijfseconomisch adviseur

Mr. Remco Bronsgeest
juridisch adviseur